

Haapavesi 16.3.2023

**Kuntalaisaloite, Haapaveden tuulivoimastrategian laatiminen
(Kiireellinen)**

MUKANA OLEVAN NIMILISTAN JULKISUUS

(Kuntalaisaloite, Haapaveden tuulivoimastrategian laatiminen)

Kuntalaisaloitteen sekä siinä valtakirjalla olevien nimiä ei julkaista yleiseen jakeluun tai muille ulkopuolisille. Perustelumme on se, että osa tuulivoimaan kriittisesti suhtautuneista henkilöistä on kokenut painostusta ja epäasiallista kommentointia oman täysin perustellun mielipiteensä takia. Lisäksi aikaisemmin liittyen tuulivoimahankkeisiin esimerkiksi paikallislehti julkaisi niiden ihmisten nimet, jotka olivat tehneet valituksen. Syytä tähän ei ilmoitettu tai mitään yhteyden ottoa asiasta ei tullut keneltäkään ennen tai jälkeen kyseistä lehtiartikkelia. Myöskään nimien lehdessä julkistamista vaatinut henkilö ei ollut asiasta kysynyt tai ottanut yhteyttä asianomaisiin missään vaiheessa. Lisäksi osaa valituksen jättäneistä henkilöistä on painostettu luopumaan valituksesta. Tällainen toiminta ei ole normaalikäytäntö Suomessa, eikä ole myöskään hyvien tapojen mukaista ja kenenkään ei tulisi joutua tällaisen kohtelun alaiseksi.

ALOITTEEN LUKEMINEN VALTUUSTONKOKOUKSESSA

Esitämme pyynnön että asiamme luettaisiin ääneen seuraavassa valtuuston kokouksessa joka järjestetään keväällä 2023. Mikäli puheenjohtaja ei lukisi kuntalaisaloitetta olemme olleet yhteyksissä valtuuston jäseniin jotka ovat ilmoittaneet että voivat lukea aloitteemme kokouksessa.

Yhteyshenkilöt:

Pekka Pyy

Pauli Karsikas

Jari Erkkilä

Antti Hankonen

Haapavesi 16.3.2023

Kuntalaisaloite, Haapaveden tuulivoimastrategian laatiminen (Kiireellinen)

Johdanto

Kuntalaisaloitteemme koskee Haapaveden kaupungin tuulivoimastrategiaa sekä tuulivoimakaavoitukseen ja rakentamiseen liittyviä asioita. Haapaveden valtuustokokouksessa 21.2.2023 tehtiin kaksi valtuustoaloitetta koskien Haapaveden tuulivoima strategiaa ja tuulivoiman lisäluvittamista ja rakentamista. Mielestämme molemmat valtuustoaloitteet ovat erittäin hyviä ja kaupungin tulisi ottaa nämä vakavissaan. Tuulivoimalle löytyy sekä kannattajansa että vastustajansa. Tuulivoimaa perustellaan sillä, että se toisi tullessaan kiinteistöverotuloja kaupungin kassaan, joka on positiivinen asia kaupungin talouden kannalta, sekä vuokratuloja yksityisille maanomistajille.

Tuulivoimarakentamiseen liittyy kuitenkin myös negatiivisia vaikutuksia ja tämän takia kuntapäätäjien tulisi ottaa huomioon myös kielteiset vaikutukset. Tuulivoimahankkeet eivät ole niiden kuntalaisten kannalta hyviä, joiden kiinteistö mahdollisesti pakkolunastetaan, kiinteistön arvo laskee tai jonka oma kulttuuri- ja perinnemaisema, matkailuyritys, hyvinvointi, yöuni tai terveys heikkenee. Se, että osalle kuntalaisista jäävät pelkät haittavaikutukset ei ole oikein, ja tällöin hankkeet eivät täytä sosiaalisen hyväksyttävyyden vaatimusta. Lisäksi epätasa-arvoinen kohtelu on vastoin kuntalain peruseriaatteita.

Tähän mennessä ne kuntalaiset, jotka ovat nostaneet esille näitä haitallisia vaikutuksia, ovat jääneet huomioimatta tai kokeneet jopa vihamielistä suhtautumista. Esimerkiksi Sikokangas-Haaponeva tuulivoimahankkeen suhteen lähialueen asukkailta kerättiin keväällä 2022 n. 450 nimeä hanketta vastaan, ja siitä huolimatta hanke on nyt uudessa maakuntakaavaluonnoksessa ehdolla tuulivoima-alueeksi. Ihmettelemmekin miksi esille tuotuihin epäkohtiin ei esitetä perusteltuja vastauksia, ja miksi tuulivoimarakentamiseen kriittisesti suhtautuviin kuntalaisiin tunnutaan suhtautuvan nuivasti. Jos huomioidaan ainoastaan kiinteistöverojen sekä tuulivoimapuistoalueilta saatavien vuokratulojen maksimointi ei päädytä alueen viihtyvyyden ja kaikkien kuntalaisten kannalta oikeudenmukaiseen lopputulokseen. Jotta voitaisiin muodostaa koko kaupunkia koskeva kattava ja tasapuolinen kokonaisvaikutusten arviointi tulisi Haapavedelle laatia tuulivoimastrategia.

Tuulivoimahankkeiden nykytila

Tällä hetkellä tuulivoimahankkeita on runsaasti alustavasti suunnitteilla, kaavoitus tai luvitusvaiheessa. Maakuntakaava, jossa on merkitty isoimmat hankkeet (yli 8 voimalaa) on luonnosvaiheessa ja se valmistunee ensivuoden aikana. Pienemmät hankkeet eivät ole merkittynä maakuntakaavaan. Yhtiöt hakevat sopivia kohteita tuulivoima-alueiksi ja pyrkivät saamaan vuokrasopimuksia mahdollisimman paljon. Sopimusehdot ovat vaihtelevia ja vuokra-ajat pitkiä (yleensä n. 50 v) ja sopimuskäytännöt vaihtelevat yhtiöstä riippuen. Kun vuokrasopimuksia on riittävästi, yhtiö tekee kaavoitusaloitteen sekä kaavoitussopimuksen ja kaavoitus lähtee käyntiin. Hankkeita on siis tulossa paljon ja niitä on tarkoitus viedä eteenpäin mahdollisimman nopeasti. Perussuomalaisten valtuustoaloitteessa on mainittu että 40–50 km säteelle Haapaveden keskustasta olisi tämän hetkisen tiedon mukaan tulossa n. 500–600 voimalaa ja mahdollisesti jopa tätäkin enemmän olisi suunnitteilla.

Yksittäisten kuntalaisten mahdollisuus vaikuttaa asioihin ja tiedotus asioista

Koko maanlaajuisesti tuulivoimahankkeiden suhteen tuulivoimakaavojen laadinnasta vastaavat konsulttialan firmat, jotka ovat etujärjestö Suomen Tuulivoima Ry:n jäseniä. Tuulivoimatoimijat ovat verkostoituneet hyvin tehokkaasti. Yksittäisten paikallisten asukkaiden etuja ei aja tällä hetkellä kukaan, erityisesti jos henkilölle on hankkeesta aiheutumassa haittavaikutuksia, eikä hän ole taloudellisesti hyötymässä hankkeesta mitenkään. Tämä on johtanut tietyissä tapauksissa epäoikeudenmukaisiin tilanteisiin ja ihmisillä syntyy tunne, että heitä kohdellaan epätasa-arvoisesti, koska päätöksenteossa taloudellinen hyöty nousee yleensä etusijalle.

Tuntuu myös vääryydeltä, että ainoa tapa yrittää vaikuttaa kaava-asioihin, on viedä asioita hallinto-oikeuteen. Kyky laatia lausuntoja tai mahdollinen valitus on tavallisella kansalaisella hyvin rajallinen, joten kansalaisen asema on heikko. Asioihin perehtyminen vie valtavasti aikaa, ja monelta loppuukin tämän takia usko, vaikka voimat vaikuttavat elinympäristöön koko loppuelämän ja myös jälkipolvien elämään. Hyvin harva kansalainen ymmärtää miten esim. kaavoitus etenee ja miten siihen voisi vaikuttaa. Hyvin usein hankkeet on viety jo pitkälle, ennen kuin tajutaan mitä on tapahtunut, ja siinä vaiheessa on vaikutusmahdollisuudet jo menetetty, tai lähes olemattomat, koska asiat on jo käytännössä päätetty.

Tämän takia olisikin tärkeää, että kaupunki suhtautuisi vakavasti myös haitankärsijän rooliin jääviin ihmisiin ja tiedottaisi aktiivisemmin ajankohtaisista hankkeista heti alusta lähtien. Kaupungin tulisi jo hyvissä ajoin, ennen kuin yhtiöt aloittavat vuokrasopimusten keräämisen, tiedottaa kaikkia kuntalaisia siitä mitä on alustavasti suunnitteilla. Lisäksi tulisi selvittää jo alkuvaiheessa mitkä ovat kaikkien hankkeiden yhteisvaikutukset jos hankkeet aiotaan toteuttaa kaikessa laajuudessaan, eikä kaupunki aio asettaa mitään rajoituksia tuulivoimapuistojen määrään alueella.

Maanomistajien epätasa-arvoinen kohtelu

Tuulivoimahanke alkaa siten, että joko yhtiö lähestyy tietyn alueen maanomistajia tai joukko maanomistajia lähestyy yhtiötä, ja nämä tekevät vuokrasopimuksen maistaan. Alkuvaihe on tiedottamisen osalta yhtiön vastuulla. Osa alueen maanomistajista ei ole välttämättä kiinnostunut tekemään sopimusta. Näiden maanomistajien asema jatkoa ajatellen saattaa muodostua hyvin huonoksi, mikäli he eivät allekirjoita vuokrasopimusta. Mikäli tällaisen henkilön maat kuuluvat kaava-alueeseen, hän ei saa mitään korvausta. Tämä on väärin, koska kaava saattaa asettaa rajoituksia maa-alueen käytölle (rakentaminen, virkistyskäyttö jne.) Nämä asiat tulisi avoimesti selvittää kaikille kuntalaisille jo hyvissä ajoin ennen kuin kaavoitusta on edes aloitettu.

Lisäksi on joukko maanomistajia jotka eivät edes tiedä, että ovat osa tuulivoimapuistohanketta (sähkönsiirtolinjan alle jäävät) ja tieto asiasta tulee vasta sen jälkeen, kun kaupunki on hyväksynyt kaavan, jolloin yhtiö lähestyy asian tiimoilta. Siirtolinjan alle jäävien osalta tilanne johtaa maiden mahdolliseen pakkolunastukseen. Kaavoituksen aikana heitä ei informoida erikseen, vaikka alustavat sähkönsiirtoreitit on merkitty kaavapapereihin ja niistä on laadittu myös ympäristövaikutustenarvioinnit. Ensimmäinen yhteydenotto asiasta tulee vasta sen jälkeen, kun tuulivoimapuistokaava on hyväksytty.

Tuulivoimahankkeissa maanomistajat asetetaan hyvin eriarvoiseen asemaan. On niitä, jotka saavat tulevaisuudessa vuokratuloja voimaloista. Nykyiset vuokrasopimushinnat ovat arviolta n. 10 000-20 000/myllynpaikka/vuosi + hehtaari perusteinen korvaus koko-alueelle n. 100-250 e/ha/vuosi, riippuen yhtiöistä ja alueista sekä mikä sopimuksessa laskentaperusteena. Niiltä, joiden maille tuulivoimapuiston sähkönsiirtolinjat tulevat, pakkolunastetaan maat kertakorvauksella.

Kaupungin rooli siirtolinjan suhteen on hyvin oleellinen. Jos ja kun vireillä olevat kaavat kunta lopulta hyväksyy, niin kunnanvaltuutetut antavat käytännössä samalla siunauksen voimalahankkeisiin liittyville siirtolinjoille. Tuulivoimayhtiöiden mukaan kaupungin ei tarvitse huolehtia linja-asiasta millään tavoin ja yhtiöt huolehtivat asiasta siten, että lunastavat linjan paikan kaavan hyväksymisen jälkeen.

Kaavaprosessin aikana linjan alustava sähkönsiirtoreitti/reitit on merkitty kaavapapereihin ja siitä tehdään myös ympäristövaikutustenarviointi. Ne tilat, joihin itse siirtolinjan paikka tulee hyvin suurella todennäköisyydellä kohdistumaan, voi melko helposti päätellä jo kaavoitusvaiheessa kaavassa olevista sähkönsiirtoa koskevista kartoista. Näistä ei ole tiedotettu maanomistajia erikseen. Kun kaava on sitten kunnassa hyväksytty, hyvin suurella todennäköisyydellä yhtiö ottaa yhteyttä niihin maanomistajiin, joiden maat on kaavapapereihin siirtoreitin kohdalle merkitty.

Maanhinnasta ei yhtiön tarvitse neuvotella, eikä maanomistajien mielipiteitä tarvitse huomioida, koska maat voidaan siinä vaiheessa pakkolunastaa. Tässä vaiheessa kukaan ei yksittäisiä maanomistajia auta, koska hyvin harvoin asia ketään kiinnostaa vaikka yrittäisit apua jostakin kysyä. Sanotaan vain, että onpa

ikävä juttu ja me ei mahdeta asialle mitään, toivotaan että lunastuslaki joskus muuttuisi. Yksikään viranomainen tai kunnanpäättäjä ei ole puolustamassa maanomistajaa siinä tilanteessa. Kun kunnan päättäjiltä asiaa silloin kysyy, he sanovat etteivät tiedä asiasta mitään eivätkä ota mitään vastuuta linjasta, koska yhtiö on se joka siitä asiasta vastaa ja lunastaa linjanpaikan. Pelkkä myötätunto ei hirveästi auta enää siinä tilanteessa. Itse kaavoitusprosessin aikana yhtiöt eivät ole olleet halukkaita sopimaan ennakkoon mitään siirtolinjan alle jäävien kanssa, koska vetoavat siihen etteivät osaa sanoa niiden tarkempaa paikkaa.

Puolustusvoimien arvion mukaan voimaloita on mahdollista rakentaa koko Suomeen jopa 10 000 kpl vuoteen 2030 mennessä ja näistä jopa 4000 Pohjois-Pohjanmaalle. Tämä aiheuttaa sen, että uusia linjoja on tulossa hyvin paljon ja huomattava määrä kuntalaisia ympäri Suomea on joutumassa tahtomattaan hyvin vaikeaan tilanteeseen, kun tuulivoimahankkeiden vuoksi yhtiöt vievät heidän maat lunastamalla, ja osa kuntalaisista on puolestaan tehnyt vuokrasopimuksia yhtiöiden kanssa ja saavat voimaloista hyvinkin korkeaa vuokratuloa. Yhden voimalan vuosituotto saattaa olla jopa miljoona euroa. Tämä herättää monissa kysymyksen, miten kunta ja yhtiöt voivat kohdella kuntalaisia epätasa-arvoisesti. Arviolta lähivuosina koko maassa kantaverkkoa vahvistetaan n. 5200 km matkalta, puistojen vaatimia siirtolinjojen määrää on hyvin vaikea arvioida mutta mikäli voimaloita tulee vaikkapa 10 000 kpl niin tällöin saatetaan puhua myös tuhansista kilometreistä siirtolinjojen suhteen.

Tuulivoimapuiston kaava-alueella vuokrasopimusten tekeminen on yhtiön vastuulla ja ne huolehtivat siitä kuinka asia hoituu, joka on täysin lain mukaista. Hinnoissa voi olla eroja eri yhtiöiden ja alueiden välillä. Usein maanomistajat eivät ole järjestäytyneet, joka saattaa johtaa siihen, että hinnat saattavat vaihdella. Lisäksi jos joku laittaa nimensä paperiin heti, eikä kilpailuta, hinnat voivat jäädä alemmaksi kuin olisi mahdollista ja lisäksi saattaa olla joukko niitäkin, jotka eivät sopimusta haluaisi allekirjoittaa. Kunta tai mikään muukaan taho ei ilmeisesti tätä asiaa valvo. Tilanne voi johtaa siihen, että sopimukset voivat olla hyvin vaihtelevia ja niissä voi olla erilaisia ehtoja jotka saattavat jopa rajoittaa maankäyttöä, vuokra-ajat ovat hyvinkin pitkiä yleensä n. 50 vuotta eli sopimus siirtyy jälkipolville asti.

Virkistysalueet, luonnonsuojelualueet ja maisema-alueet

Vihreällä siirtymällä ei voida perustella luonnon monimuotoisuuden vähenemistä. Tuulivoima rakentamisen seurauksena joudutaan pysyvästi aukkohakkaamaan metsää yhtä voimalaa kohti n. 1-1,5 hehtaaria. Tämän lisäksi joudutaan metsää tuhoamaan tieverkoston ja sähkönsiirtolinjojen alta huomattavia määriä. Tuulivoima-alueita on suunniteltu kaupungin virkistysalueiden, luonnonsuojelualueiden ja arvokkaiden maisema-alueiden läheisyyteen. Osa alueista saattaa jäädä jopa eri tuulivoimapuistojen ympäröimäksi. Aluekokonaisuuksina mainittakoon kansainvälisesti merkittävä Haapaveden lintuvedet ja suot (Natura 2000 rauhoitusalue), joka on myös maakuntakaavaan merkitty luonnonmonikäyttöalueeksi (Haapaveden luonto- ja virkistyskohteet nro. 42, osa Pohjois-Pohjanmaan virkistysverkkoa). Alueen lähellä on lukuisia IBA- FINIBA, Natura-, luonnonsuojelu-, ja suojeluohjelma-alueita. Alue kokonaisuuteen kuuluvat Haapaveden kuntakeskuksen pohjoispuolella sijaitsevat kansainvälisesti merkittävät suo- ja lintuvesialueet sekä Korkatti- ja Aakonvuoren alueet. Alueen läpi menee vesilintujen ja kurkien syysmuuttoreitit sekä siinä asuu mm. kotkia. Korkattivuorella on Haapaveden kaupungin ylläpitämä retkeilypolku, ja sieltä avautuu näkymät suunnitelluille tuulivoima-alueille useaan eri ilmansuuntaan. Suunnittelumääräysten mukaan alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota luontoalueiden virkistyskäyttömahdollisuuksien edistämiseen, niiden välisten reitistöjen muodostamiseen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen. Tämän lisäksi on useita paikallisesti merkittäviä virkistysalueita ja maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita: Mieluskylän kulttuurimaisema; Pyhäjokilaakson, Mustikkamäen ja Sulkakylän kulttuurimaisemat; Vaitiniemen kulttuurimaisema ja Vatjusjärven kulttuurimaisema. Lisäksi voisi mainita myös Mieluskylällä olevan Haralammen, joka on suunnitellun voimala-alueen sisällä.

Virkistysalueilla on merkittäviä myönteisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Ne lisäävät elämisen laatua, hyvinvointia ja asumisviihtyvyyttä. Erilaiset viheralueet ovat keskeinen ulkoilu-ympäristö ja mahdollistavat lukuisia vapaa-ajan aktiviteetteja. Luonnonläheisyys ja kaunis maisema

ovat maaseudun keskeisiä vetovoimatekijöitä. Olisi tärkeää tehdä kokonaisvaikutusten arviointi kaikkien tuulivoimahankkeiden kannalta siitä, miten ne vaikuttavat edellä mainittuihin alueisiin. Esimerkiksi kuvamallinnusten laatiminen tärkeimmiltä alueilta saattaisi antaa paremman kuvan alueiden luonteen mahdollisista muutoksista ja se antaisi myös kuntalaisille paremman kuvan mahdollisista vaikutuksista esimerkiksi arvokkaisiin maisemiin. Haapavesi on saanut luonnonkauneudestaan mainetta Pohjanmaan helmenä.

Ihmisten terveys, elinolot, hyvinvointi ja viihtyvyys

Tuulivoimahankkeiden vaikutusalueen asukkaita ja kesäasukkaita kuullaan usein vasta kun hankesuunnitelma on jo pitkällä. Informaation välittäminen erityisesti niille ihmisille, jotka asuvat itse kaava-alueen ulkopuolella on ollut usein hyvin olematonta. Tämän lisäksi on ihmisiä, joilla ei ole maita itse kaava-alueella, mutta he asuvat tuulivoimapuistosta 1,5-2 km päässä eivätkä saa mitään korvausta. Näille puistoalueen lähiasukkaille koituu tällöin maisemahaittaa, mahdollista välkehaittaa, melua, häiriöitä gsm verkossa ja tv/radio lähetyksissä.

Lisäksi tuulivoimaan liittyy ihmisen terveyteen vaikuttavia asioita kuten infraäänit, joista on olemassa myös tutkimustietoa. Voimaloiden lapoihin liittyy mikromuoviongelma, joka muodostaa riskin pohjavesialueiden läheisyydessä. Voimaloihin liittyy myös tulipaloriski. On toki varmaan niitäkin, joita tuulivoima-alueen läheisyys ei haittaa, mutta on myös niitä, jotka kokevat edellä mainitut asiat asuinviihtyvyyttä heikentävinä tekijöinä. Oma koti on ihmisen tärkein paikka ja siellä hän viettää suurimman osan elämästään. Nykyinen tuulivoimaloiden 1,5-2 km etäisyys lähimpiin rakennuksiin tulee harkita uudelleen, koska voimala koot ovat kasvaneet, ja nykyisten voimaloiden kokonaiskorkeus, joita alueelle suunnitellaan on 300–350 metriä. Moni, joka hyväksyy voimalat, saattaisi tulla tosiin ajatuksiin jos vastaavanlaisia rakennelmia tulisi oman pihapiirin lähetyville. On myös niitä ihmisiä, jotka ovat valinneet asuinpaikkansa nimenomaan sen takia, ettei siellä ole teollista ympäristöä ennestään, vaan kaunista maaseutu- tai luonnonmaisemaa.

Useat kuntalaiset kokevat, että kuntalaisten keskinäinen asema on epätasa-arvoinen. Osa joutuu tyytymään haittoihin ilman mitään korvausta ja perusteluina on se, että voimalat eivät laadittujen vaikutusarviointien mukaan aiheuttaisi haittaa ja täten yhtiöt eivät ole myöskään korvausvelvollisia.

Metsätalous ja metsäkato

Tuulivoimalat, niihin liittyvä tieverkosto ja sähkösiirtolinjat aiheuttavat huomattavan määrän metsäkatoa. Jos tuulivoimarakentamisen ennusteet toteutuvat vuoteen 2030 mennessä 10 000 maatuulivoimalaa aiheuttaisi reilusti yli 100 000 hehtaarin edestä pysyvää metsäkatoa ja lisääntyviä myrsky- ja tuholaisuhuja. Mikäli maatuulivoimaloita rakennetaan 2-3 kertainen määrä, kuten Fingridin liityntäkyselyt osoittavat, niiden vaikutukset ovat moninkertaiset. (Liite 1. kirjoitus, Riikka Rajalahti, 21.2.–23)

ALOITE:

Haapaveden kaupungin tulee mahdollisimman pian laatia tuulivoimaa koskeva strategia, jossa tarkastellaan tuulivoima-alueiden kokonaisvaikutus Haapaveden alueella. Siinä tulee linjata, paljonko voimaloita halutaan Haapavedelle ja mihin kaikkialle ne on aikomus sijoittaa. Strategiassa tulee selvittää kaikki tiedossa olevat hankkeet, myös ne jotka eivät ole merkittynä maakuntakaavaan. Lisäksi lähialueen kuntien hankkeet, jotka sijaitsevat aivan Haapaveden rajalla tulee huomioida kokonaisvaikutusten arvioinnissa, koska niitä on paljon ja Haapavesi kuuluu niiden vaikutuspiiriin. Lisäksi strategiassa tulee ottaa kantaa kaikkiin edellä mainittuihin ongelmakohtiin ja siihen pystytäänkö niitä ratkaisemaan. Strategian laatimisesta tulee vastata taho, joka on puolueeton, eikä kuulu mihinkään edunvalvontajärjestöön ja lisäksi informaatiota tuulivoimaan liittyen tulee jakaa tasapuolisesti myös sen haittavaikutuksia koskien. Mikäli muodostettaisiin työryhmä, niin siihen tulee valita tahoja joita asia eniten koskee ja kuulua sidosryhmiä kuten esimerkiksi niitä kyläyhdistyksiä, jotka sijoittuvat tuulivoimapuistojen läheisyyteen ja joille kohdistuvat suurimmat haitat sekä niitä, joille kohdistuu mahdollisia siirtolinjoista aiheutuvia pakkolunastuksia. Strategiassa tulee kiinnittää erityishuomiota Haapaveden luonnon ja maiseman kannalta

merkittäviin kohteisiin. Myös kuvamallinnusten teettäminen tärkeimmistä kohteista tulisi olla mahdollista, koska maakuntakaavan laadinnan yhteydessä tehtävässä maisema-analyysissä tällaista ei ole aikomus toteuttaa. Kuvamallinnoksissa tulisi huomioida kaikki suunnitteille olevat hankkeet. Asiasta tulee tiedottaa mahdollisimman kattavasti kaikkia kuntalaisia ja erityisesti kaikkia niitä henkilöitä, joiden kiinteistöt sijoittuvat potentiaalisten tuulivoima-alueiden sisälle tai viereen.

Esitämme aloitteessamme myös sen, että ennen kuin kaupunki myöntää tuulivoimaloille uusia rakennuslupia tai tekee tuulivoima-alueista uusia kaavoitus sopimuksia, on laadittava edellä mainitun kaltainen kattava selvitys ja yllä mainitut epäkohdat on selvitettävä ja asiasta tiedotettava kaupunkilaisia.

PERUSTELUT:

Mikäli ei ole olemassa selkeää kokonaiskuvaa siitä paljonko hankkeita on kaiken kaikkiaan tarkoitus hyväksyä alueella, johtaa se tilanteeseen jossa voimaloiden määrä voi nousta hyvinkin korkeaksi. Myös liiallinen kiire ei edesauta hyvää lopputulosta. Tämän vuoksi olisi hyvä tehdä perusteellinen arvio siitä, mikä on alueen sietokyky. Maakuntakaavassa ei tehdä tarkempia kaupunkikohtaisia kokonaisvaikutus arvioita vaan siinä tarkastellaan yleisesti koko Pohjois-Pohjanmaan aluetta. Lisäksi edellä mainitut ongelmat on ratkaistava, koska ne saattavat osan kuntalaisista epätasa-arvoiseen asemaan. Tuulivoimastrategia tulee laatia, jotta jokainen kuntalainen voisi muodostaa kuvan siitä, miten vallitseva tilanne tulisi muuttumaan tulevaisuudessa ja miten Haapaveden ympäristö muuttuisi. Haapaveden kaupungin täytyy ottaa huomioon alueen maanomistajien oikeusturva ja tasapuolinen kohtelu siten, ettei ketään jätetä oman onnensa nojaan tai yhtiöiden armoille.

Myös tuulivoimala-alueiden läheisyydessä asuvien mielipide tulee ottaa huomioon, ja mikäli vastustus on suurta, ei hanketta tule toteuttaa. Se että osalle jää pelkät haitat ilman korvauksia ei ole hyväksyttävää. Mikäli hankkeita kaavoitetaan ja toteutetaan yksi kerrallaan ilman kattavaa kokonaisvaikutusten arviointia, on olemassa riski, että yksittäisiä hankkeita kaavoitettaessa jää kokonaisvaikutusten arviointi liian hataraksi ja muodostuu tilanne, jossa voimaloiden määrä nousee liian suureksi. Ikävistä asioista vaikeneminen, niiden kieltäminen tai pelkkä myötätunnon osoittaminen ja pahoittelu asiasta haitankärsijöitä kohtaan ei ole ratkaisu itse ongelmiin. Kuntalain mukaan yleisen toimialan keskeisiä periaatteita ovat yhdenvertaisuusperiaate ja tasapuolisen kohtelun vaatimus. Mikäli kunta edesauttaa ja hyväksyy toimintaa, jossa yksityinen voittoa tavoitteleva yritys tekee esimerkiksi tuottavaa liiketoimintaa toisen omistamalla maalla marginaalisella kertakorvauksella, rikkoo kunta selkeästi kuntalain peruseriaatteita.

Alueen luontoarvojen kannalta on välttämätöntä laatia kattava selvitys siitä miten tuulivoima rakentaminen vaikuttaa alueen maisema- ja ympäristöarvoihin sekä virkistyskäyttömahdollisuuksiin ja on ensiarvoisen tärkeää ja kuntalain hengen mukaista, että kunta käyttää vaikutusmahdollisuuksia kuntalaisten puolesta ja vaatii oikeudenmukaista ja tasapuolista kohtelua kaikille kuntalaisille, eikä asetu pelkästään yhtiön edun tai yksittäisen tuulivoimalapaikkojen vuokraavien henkilöiden puolelle.